

iora. REMI. Spiritu aliter autem per hoc qd Petrus ante primu galli cantum negavit, illi designatur qui ante Christi resurrectionem non credebant eum esse Deum, eius morte turbati. Per hoc autem, qd post galli cantum negavit, illi designatur qui in veritate domini naturam, & fm Deum, & fm hominem errant. Per primam autem ancillam designatur cupiditas: per secundam carnalis delectatio, per illos qui altabant, demones intelliguntur. his enim trahuntur homines ad Christi negationem. ORI. Vel per primam ancillam intelligitur Synagoga Iudaeorum, qui frequenter compulerunt denegare fideles: per secundam congregatio Gentium, qui etiam persecuti sunt christianos: per tertios stantes in ario: ministri haeresium duersarii. A V. G. V. de Quast. eu. Ter etiam Petrus negavit, na & error haereticorum de Christo, tribus generibus terminatur. Aut enim de diuinitate, aut de unitate, aut de utroque falluntur. R A B A. Post tertiam autem negationem sequitur galli cantus, & hoc est quod subdit. Et contra gallus cantavit. Per quem doctor ecclesiae intelligitur, qui somnolentus increpans ait. Euigilate iusti, & nolite peccare: Soler autem facta scriptura sepe meritum causarum per statum designare temporum, vnde Petrus qui media nocte peccauit, ad galli cantum penituit. vnde sequitur. Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat. Priusquam gallus cantet, ter me negabis. H I E R. in alio euangelio legimus, qd post negationem Petri, & galli cantum respexit Saluator Petrum, & intuiru suo eum ad amaras lachrymas puocauit: non enim fieri poterat, vt in negationis tenebris permaneret, quem lux respexerat mundi. vnde & hic sequitur. Et egressus foras, fleuit amare. In atrio enim Cayphas sedens non poterat agere penitentiam. vnde foras egredierunt de impiorum consilio, vt paulide negationis fordes amaris flebitus lauet. L E O Papa: Felices, o A postole sancte lachryma tua, quae ad diluendam culpam negationis, virtutem sacri habuere baptismatis. Affuit enim dextra domini Iesu Christi, qui labentem te priusquam deciperis, & firmitatem standi in ipso cadenti periculo recipit. cito itaque ad soliditatem rediit petrus: tandem recipiens fortitudinem, vt qui tunc in Christi expauerat passione, in suo post supplicio non timeret, sed constans permaneret.

Tract. 35.

Lib. 1. q. 45.

Serm. 9. de passione.

Lib. 3. ca. 7.

Tract. 35.

CAP. XXVII.

Ane autem factu, consilium inierunt omnes principes Sacerdotum

CAP. XXVII.

V. G. de Con. euan. Contexerat superius Euangelista narrationem in his quae cum domino acta sunt vsque ad mane. Sed postea rediit ad narrandam Petri negationem, qua terminata rediit ad mane, vt inde caetera cotereretur. Et hoc est quod dicitur. Mane autem factu, consilium inierunt omnes principes Sacerdotum, & Seniores populi, aduersus Iesum, vt eum morti traderent. ORI. Putantes per mortem extinguere eius doctrinam & fidem apud eos, qui crederunt in eis, quasi in filium Dei. Talia autem contra eum consiliantes alligauerunt Iesum soluentem a vinculis. vnde sequitur. Et vincum adduxerunt eum: & tradiderunt pontio Pilato praefidi. H I E. Vide sollicitudinem Sacerdotum in malum, tota nocte vigilarunt, vt homicidium facerent, & vincum tradiderunt Pilato. Habebant enim hunc morem, vt quem adiuuassent morti, ligatum iudici traderent. R A B A. Attamen notandum, qd non tunc primum ligauerunt, sed mox coprahentem in horro, vt Ioanes declarat. CHR Y. in Hom. Ideo autem eum non occulte interfecerunt, quia volebant eius gloriae detrabere. multi enim eum admirabantur, & propter hoc studuerunt publice & coram hominibus eum occidere: & ideo ad Praefidem eum duxerunt. H I E. Videns autem Iudas dominum adiuuatum morti praecium retulit Sacerdotibus, quasi in potestate sua esset persecutorum imutare sententiam. vnde sequitur. Tunc videns Iudas qui tradidit eum, qd damnatus esset: poenitentia ductus, retulit triginta argenteos principibus Sacerdotum, & Senioribus populi, dicens. Peccauit, tradens sanguinem iustum. ORI. Respondent: mihi qui de naturis quasdam fabu

las introducunt. vnde est quod Iudas agnosces peccatum suum dixit. Peccauit, tradens sanguinem iustum, nisi ex bona plantatione mentis, & seminatione virtutis, quae seminata est in qualibet rationali anima, quam non coluit Iudas: & ideo cecidit in tale peccatum. Si autem natura pereuntis est aliquis hominum: magis huius naturae fuit Iudas: Et siquidem post resurrectionem Christi hoc dixisset Iudas: forsitan erat dicendum, quoniam compulsi sunt penitere de peccato ipsa virtus resurrectionis. Nunc autem videns eum traditum esse Pilato, penituit: forsitan recordatus, quae frequenter Iesus dixerat de sua resurrectione futura. Forsitan & Sathanas qui ingressus in eum fuerat: praestitit ei, donec Iesus traderet Pilato. Postquam autem fecit quod voluit, recessit ab eo, quo recedente penitentiam capere potuit. Sed quomodo vidit Iudas, quoniam condemnatus est: nondum enim a Pilato fuerat interrogatus: forsitan dicit aliquis, quoniam consideratione mentis suae vidit exitum rei ex eo quod tradidit aspexit. Alius autem dicit, quod scriptum est: Videns Iudas, quia condemnatus est ad ipsum Iudam referunt: tunc enim sensit malum suum, & intellexit se condemnatum. L E O Papa. Dicendo tamen: Peccauit, tradens sanguinem iustum, in impietatis suae peridia perstruit, qui Iesum non Dei filium, sed nostrae tantummodo conditionis hominem, etiam inter extremae mortis suae pericula credidit, cuius flexisset misericordiam, si eius omnipotentiam non negasset. CHR Y. in Hom. Vide autem, quoniam poenitentiam agit, quando completum est & finem accepit peccatum. Non enim permittit diabolus eos qui non vigilant, videre malum antequam perficiant. Sequitur. At illi dixerunt: Quid ad nos? Tu videris. ORI. Achi dicant: Quid ad nos pertinet si iustus est? Tu videris. Iustus tuus quale fit manifestabitur. Quidam autem coniunctum voluerunt legere haec verba, vt sit sensus: cuius aminationis deputaris apud nos, qui eum quem tradidisti, iustum confiteris? ORI. Recedente autem ab aliquo diabolo, obseruat tempus iterum, & postquam cognouerit, & ad secundum peccatum induxerit, obseruat etiam tertiam deceptio nis locum. Sicut ille qui primo uxorem patris habuit, de hoc malo postea penituit. Sed postea diabolus, voluit hanc ipsam tristitiam exaggerare, vt ipsa tristitia abundantior facta absorberet tristitiam. Simile aliquid factum est in Iuda. Postquam enim penituit, non seruauit cor suum, sed suscepit abundantiorum tristitiam a diabolo sibi submissam, quia voluit eum absorbere. vnde sequitur. Et abiens laqueo se suspendit. Si autem locum poenitentiae requisisset, & tempus poenitentiae obseruasset, forsitan inuenisset eum, qui dixit: Nolo mortem peccatoris. Vel forte existimauit praenire magistram moriturum, & occurrere ei cum anima nuda, vt confitens, & deprecans misericordiam mereretur, nec vidit, quia non conuenit seruum Dei seipsum expellere de hac vita, sed expectare Dei iudicium. R A. Suspendit autem se laqueo, vt se ostenderet caelo, terraeque perosum. A V. G. de Quast. no. & vet. test. Sed occupatis principibus Sacerdotum ad necem domini a mane vsque ad horam nonam, quomodo Iudas eis retulisse pretium sanguinis quod acceperat ante crucem domini, probatur, & dixisse illis in tempore: Peccauit, qd tradiderim sanguinem iustum, cum constet omnes principes, & Seniores ante passionem domini non fuisse in templo? Quippe cum in cruce posito insultarent ei. Nec enim inde potest probari, quia ante passionem domini relatum est, cum sint multa quae ante facta probantur, & nouissima ordinantur. Sed ne forte post horam nonam factum sit, ut videns Iudas occisum Saluatore, & ob hoc uelum templi scissum, terram tremuisse, saxa scissa, elementa contrerita ipso metu correptos doluerit. Sed post horam nonam occupati erant, vt existimo seniores, & principes Sacerdotum ad celebrationem Paschae. Sabbato autem secundum legem non licet nummos portare, ac per hoc non est probabile apud me quo die, immo tempore, laqueo vitam finierit Iudas.

b Principes autem Sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: No licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est. Co-

das, quoniam condemnatus est: nondum enim a Pilato fuerat interrogatus: forsitan dicit aliquis, quoniam consideratione mentis suae vidit exitum rei ex eo quod tradidit aspexit. Alius autem dicit, quod scriptum est: Videns Iudas, quia condemnatus est ad ipsum Iudam referunt: tunc enim sensit malum suum, & intellexit se condemnatum. L E O Papa. Dicendo tamen: Peccauit, tradens sanguinem iustum, in impietatis suae peridia perstruit, qui Iesum non Dei filium, sed nostrae tantummodo conditionis hominem, etiam inter extremae mortis suae pericula credidit, cuius flexisset misericordiam, si eius omnipotentiam non negasset. CHR Y. in Hom. Vide autem, quoniam poenitentiam agit, quando completum est & finem accepit peccatum. Non enim permittit diabolus eos qui non vigilant, videre malum antequam perficiant. Sequitur. At illi dixerunt: Quid ad nos? Tu videris. ORI. Achi dicant: Quid ad nos pertinet si iustus est? Tu videris. Iustus tuus quale fit manifestabitur. Quidam autem coniunctum voluerunt legere haec verba, vt sit sensus: cuius aminationis deputaris apud nos, qui eum quem tradidisti, iustum confiteris? ORI. Recedente autem ab aliquo diabolo, obseruat tempus iterum, & postquam cognouerit, & ad secundum peccatum induxerit, obseruat etiam tertiam deceptio nis locum. Sicut ille qui primo uxorem patris habuit, de hoc malo postea penituit. Sed postea diabolus, voluit hanc ipsam tristitiam exaggerare, vt ipsa tristitia abundantior facta absorberet tristitiam. Simile aliquid factum est in Iuda. Postquam enim penituit, non seruauit cor suum, sed suscepit abundantiorum tristitiam a diabolo sibi submissam, quia voluit eum absorbere. vnde sequitur. Et abiens laqueo se suspendit. Si autem locum poenitentiae requisisset, & tempus poenitentiae obseruasset, forsitan inuenisset eum, qui dixit: Nolo mortem peccatoris. Vel forte existimauit praenire magistram moriturum, & occurrere ei cum anima nuda, vt confitens, & deprecans misericordiam mereretur, nec vidit, quia non conuenit seruum Dei seipsum expellere de hac vita, sed expectare Dei iudicium. R A. Suspendit autem se laqueo, vt se ostenderet caelo, terraeque perosum. A V. G. de Quast. no. & vet. test. Sed occupatis principibus Sacerdotum ad necem domini a mane vsque ad horam nonam, quomodo Iudas eis retulisse pretium sanguinis quod acceperat ante crucem domini, probatur, & dixisse illis in tempore: Peccauit, qd tradiderim sanguinem iustum, cum constet omnes principes, & Seniores ante passionem domini non fuisse in templo? Quippe cum in cruce posito insultarent ei. Nec enim inde potest probari, quia ante passionem domini relatum est, cum sint multa quae ante facta probantur, & nouissima ordinantur. Sed ne forte post horam nonam factum sit, ut videns Iudas occisum Saluatore, & ob hoc uelum templi scissum, terram tremuisse, saxa scissa, elementa contrerita ipso metu correptos doluerit. Sed post horam nonam occupati erant, vt existimo seniores, & principes Sacerdotum ad celebrationem Paschae. Sabbato autem secundum legem non licet nummos portare, ac per hoc non est probabile apud me quo die, immo tempore, laqueo vitam finierit Iudas.

b Principes autem Sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: No licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est. Co-

das, quoniam condemnatus est: nondum enim a Pilato fuerat interrogatus: forsitan dicit aliquis, quoniam consideratione mentis suae vidit exitum rei ex eo quod tradidit aspexit. Alius autem dicit, quod scriptum est: Videns Iudas, quia condemnatus est ad ipsum Iudam referunt: tunc enim sensit malum suum, & intellexit se condemnatum. L E O Papa. Dicendo tamen: Peccauit, tradens sanguinem iustum, in impietatis suae peridia perstruit, qui Iesum non Dei filium, sed nostrae tantummodo conditionis hominem, etiam inter extremae mortis suae pericula credidit, cuius flexisset misericordiam, si eius omnipotentiam non negasset. CHR Y. in Hom. Vide autem, quoniam poenitentiam agit, quando completum est & finem accepit peccatum. Non enim permittit diabolus eos qui non vigilant, videre malum antequam perficiant. Sequitur. At illi dixerunt: Quid ad nos? Tu videris. ORI. Achi dicant: Quid ad nos pertinet si iustus est? Tu videris. Iustus tuus quale fit manifestabitur. Quidam autem coniunctum voluerunt legere haec verba, vt sit sensus: cuius aminationis deputaris apud nos, qui eum quem tradidisti, iustum confiteris? ORI. Recedente autem ab aliquo diabolo, obseruat tempus iterum, & postquam cognouerit, & ad secundum peccatum induxerit, obseruat etiam tertiam deceptio nis locum. Sicut ille qui primo uxorem patris habuit, de hoc malo postea penituit. Sed postea diabolus, voluit hanc ipsam tristitiam exaggerare, vt ipsa tristitia abundantior facta absorberet tristitiam. Simile aliquid factum est in Iuda. Postquam enim penituit, non seruauit cor suum, sed suscepit abundantiorum tristitiam a diabolo sibi submissam, quia voluit eum absorbere. vnde sequitur. Et abiens laqueo se suspendit. Si autem locum poenitentiae requisisset, & tempus poenitentiae obseruasset, forsitan inuenisset eum, qui dixit: Nolo mortem peccatoris. Vel forte existimauit praenire magistram moriturum, & occurrere ei cum anima nuda, vt confitens, & deprecans misericordiam mereretur, nec vidit, quia non conuenit seruum Dei seipsum expellere de hac vita, sed expectare Dei iudicium. R A. Suspendit autem se laqueo, vt se ostenderet caelo, terraeque perosum. A V. G. de Quast. no. & vet. test. Sed occupatis principibus Sacerdotum ad necem domini a mane vsque ad horam nonam, quomodo Iudas eis retulisse pretium sanguinis quod acceperat ante crucem domini, probatur, & dixisse illis in tempore: Peccauit, qd tradiderim sanguinem iustum, cum constet omnes principes, & Seniores ante passionem domini non fuisse in templo? Quippe cum in cruce posito insultarent ei. Nec enim inde potest probari, quia ante passionem domini relatum est, cum sint multa quae ante facta probantur, & nouissima ordinantur. Sed ne forte post horam nonam factum sit, ut videns Iudas occisum Saluatore, & ob hoc uelum templi scissum, terram tremuisse, saxa scissa, elementa contrerita ipso metu correptos doluerit. Sed post horam nonam occupati erant, vt existimo seniores, & principes Sacerdotum ad celebrationem Paschae. Sabbato autem secundum legem non licet nummos portare, ac per hoc non est probabile apud me quo die, immo tempore, laqueo vitam finierit Iudas.

Serm. 1. de Pas. Dni.

Hom. 86.

Quast. 94.

Tract. 35.

Serm. 128.

Lib. 3. ca. 7.

Tract. 35.

cederent accepis argenteis dixerunt. Non licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est. H I E R. Vere culicem liquantes, & camelum glutientes. si enim ideo non mittunt pecunia in an in corbonam, hoc est gazophylatium, & dona Dei, quia pretium sanguinis est, cur plebs sanguis effunditur? ORI. Videbant autem quoniam circa mortuos magis ea pecuniam conueniebat expendi quae pretium sanguinis erat. Sed quia & inter loca mortuorum sunt differentiae, vbi sunt pretio sanguinis Iesu ad copatione agrifiguli alicuius, vt in eo peregrini sepeliatur: non secundum votum suum in monumentis paternis. vnde sequitur. Consilio autem inierto emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. AVG. in Sermo. de Cor. do. Proidentia autem Dei factum puto, vt pretium Saluatoris, non peccatoribus sumptum praebat, sed peregrinis requiem subministrat, vt iam exinde Christus & viuos sanguinis sui passio ne redimat, & mortuos precioso passione suscipiat. Pretio ergo dominici sanguinis ager figuli comparatur. Legimus in scripturis, qd totius generis humani salus redempta sit in sanguine Saluatoris. Ager ergo iste, mundus hic totus est. Figulus autem qui mundi possit habere dominatum, ipse est qui vitacula corporis nostri fecit de limo. Istius itaque ager figuli ager Christi sanguine emper est: peregrinis, inquam, qui sine domo patriae, & toto orbe exules iactabantur, requies Christi sanguine prouidetur. Istos autem peregrinos esse dicimus deuotissimos Christianos, qui renunciantes saeculo, nihil possidentes in mundo in Christi sanguine requiescunt. Sepultura enim Christi nihil aliud est qd requies Christiani. Consepulti enim sumus, sicut ait Apostolus, cum illo per baptismum in morte. Nos ergo peregrini in hoc mundo sumus, & tamquam hospites in hac luce versamur. H I E R. O. Qui etiam peregrini eramus, a lege & Prophetis praua Iudaeorum studia suscepimus in salutem. ORI. Vel peregrinos dicimus qui vsque ad finem extrae dei sunt a Deo, nam iusti conspulti sunt Christo in monumento nouo quod excisum est in petra. Qui autem alieni sunt a Deo vsque in finem, sepulti sunt in agro figuli copantis lurum, qui pretio sanguinis est comparatus, & ager sanguinis nominatur. vnde lequitur. Propter hoc vocatus est ager ille. Acheldemach: hoc est ager sanguinis vsque in hodiernum diem. G L O. Quod referendum est ad tempus quo Euangelista hoc scripsit. deinde confirmat idem propheticum testimonio dicens. Tunc implerunt est quod dictum est per Hieremiam Prophetam, dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appreciatu, quem appreciauerunt a filiis Israel, & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi dominus. H I E R. O. Hoc in Hieremia penitus non inuenitur, sed in Zacharia, qui penultimus est duodecim Prophetarum, quaedam si militudo referunt, & quamquam sensus non multum discrepet: tamen ordo & verba diuersa sunt. A V. G. de Con. euan. Siquis ergo putat idem fidei Euangelistae aliquid derogandum, primo nouerit non omnes codices euangeliorum habere, quod per Hieremiam dictum sit, sed tantummodo per Prophetam. Mihi autem haec non placet defensio, quia & plures codices habent Hieremias nomen, & antiquiores & nulli fuit causa cur adderetur hoc nomen, & ne doctas fieret. Cur autem toleretur, fuit vtiq; causa vt hoc audax imperitia faceret, praedicta quaestione turbata. Poruit autem fieri vt animo Matthaei euangelium scribentis, pro Zacharia Hieremias occurreret, vt fieri solet, quod tamen sine ulla dubitatione emendaretur: saltem ab his admonitis, qui ipso adhuc in carne uiuente haec legere poterunt, nisi cogitaret recordationis suae quae spiritu sancto regebatur, non occurrisset aliud pro alio nomen Prophetiae, nisi quia dominus hoc ita scribi constituit. Cur autem constituerit, prima causa est, quia sic insinuat ut omnes Prophetas vti spiritus locutus mirabili inter se consensione constare, vt hoc multo amplius sit, quam si omnium verba Prophetarum vno vni hominis ore deinostrant, & ideo indubitanter accipi debent quaeque per eos spiritus sanctus dixit, & singula esse omnium, & omnia singulorum. Si enim hodie quisquam volens alicuius verba iudicare, dicat nomen alterius, a quo dicta sunt, qui tamen sit auctissimus illius, cuius verba dicere voluit, & continuo recordatus, aliu pro alio se distisse ita se corrigat, vt tamen dicat: bene dixi, nihil aliud intuens nisi inter ambos esse concordiam, quanto magis de Prophetis sanctis hoc commendandum fuit? Est & alia causa, cur hoc nomen Hieremias in testimonio Zachariae sit mane

re permiffum, vel potius sancti spiritus auctoritate praecipit sit: Est apud Hieremiam, qd emerit agrum a filio fratris sui, & dederit ei argentum, non quidem sub hoc nomine pretii: quod positu est apud Zacharia triginta argenteis, qd autem prophetiam de triginta argenteis ad hoc interpretatus sit euangelista, quod mo de domi no completu est, sed ad hoc pertinere etiam illud de agro empto quod Hieremias dicit hinc potest mystice significari, vt non hic Zachariae nomen ponetur qui dixit: triginta argenteis, sed Hieremias qui dixit, de agro empto, vt lecto euangelio atque inuenio nomine Hieremias, & non inuenio testimonio de triginta argenteis: inuenio tamen agro empto admoneatur lector utriusque conferre, & inde sensum euacuare prophetiae, quomodo pertinere ad hoc quod in dno completu est. Na illud qd subiecit huic testimonio Mattheus cui ait: Quae appreciauerunt a filiis Israel & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi dominus, nec apud Zachariam, nec apud Hieremiam reperitur. Vnde magis ex persona Euangelistae accipiendum est, & mystice inferunt, quia hoc ex domini reuelatione cognouerit & ad hanc re qua de Christi pretio facta est huiusmodi pertinere prophetiam. H I E R. O. de optimo genere interpretandi: Abit ergo de pedifsequo Christi, quod positu argui de falso, cui cura fuit non verba, & syllabas aucupari: sed sententias dogmatum ponere. CHR Y. in Hom. Legi nuper in quodam hebraico volumine, quod Nazareae facta mihi hebrae contulit Hieremias apochryphum, in quo hoc ad verbum scriptu reperit: sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumptum testimonium Euangelistarum, & Apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermissio sensus tamen de veteri testamento praefertur exemplum.

ta argenteis: inuenio tamen agro empto admoneatur lector utriusque conferre, & inde sensum euacuare prophetiae, quomodo pertinere ad hoc quod in dno completu est. Na illud qd subiecit huic testimonio Mattheus cui ait: Quae appreciauerunt a filiis Israel & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi dominus, nec apud Zachariam, nec apud Hieremiam reperitur. Vnde magis ex persona Euangelistae accipiendum est, & mystice inferunt, quia hoc ex domini reuelatione cognouerit & ad hanc re qua de Christi pretio facta est huiusmodi pertinere prophetiam. H I E R. O. de optimo genere interpretandi: Abit ergo de pedifsequo Christi, quod positu argui de falso, cui cura fuit non verba, & syllabas aucupari: sed sententias dogmatum ponere. CHR Y. in Hom. Legi nuper in quodam hebraico volumine, quod Nazareae facta mihi hebrae contulit Hieremias apochryphum, in quo hoc ad verbum scriptu reperit: sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumptum testimonium Euangelistarum, & Apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermissio sensus tamen de veteri testamento praefertur exemplum.

c ¶ A V. G. de Con. euan. Finitis his, quae Mattheus de Iuda p ditore interposuit ad ordinem narrationis reuertitur, dicens: Ite autem stetit ante Praefidem. ORI. Iudex totius creaturae constitutus a patre, vide quantum se humiliavit, vt acquireret stare ante iudicem tunc terrae Iudaeae, & interrogatus est interrogationem, quam forsitan deridens, aut dubitans Pilatus interrogat, vnde lequitur. Et interrogauit eum Praefes, dicens: Tu es Rex Iudaeorum? CHR Y. in Hom. Id Pilatus interrogat quod aduersari contra Christum continue renouebant. Quia enim sciebat Pilatum nullam cura faciente legalium, ad publicas accusationes re ducatur. ORI. Vel pronunciatue hoc dixit Pilatus. vnde & alibi scriptum in titulo. Rex Iudaeorum. Principi ergo Sacerdotum respondens: Tu dixisti obliquis arguit eius dubitatione: Pilati vero sententiam confirmat pronunciantis. vnde sequitur: Dicit ei Iesus: Tu dicis. CHR Y. in Hom. Confessus est se esse Regem: sed eglestem, vt in alio euangelio manifestus legitur. Regnum, inquit meum non est de hoc mundo: neque Iudaei, neque Pilatus executionem habeant: huic accusationi insistentes. H I L A. Vel interroganti pontifici, an ipse esset Iesus Christus, dixerat: Tu dixisti. quia semper futurum Christum ex lege ipse dixisset huic vero legis ignaro interroganti, an ipse esset Rex Iudaeorum dicitur. Tu dicis, quia per fidem praesentis confessionis salus gentium est. H I E R. O. Attende autem, qd Pilato qui inuitus promebat sententia aliqua ex parte respondit: Sacerdotibus autem, & principibus Sacerdotum respondere noluit, indignos eos suo sermone iudicans. vnde sequitur: Et cu accu a prae. Sacer. & senio. nihil respondit. A V. G. de Con. euan. Lucas autem ipsa crimina, quae accusantes obiecerunt aperuit, dicit enim. Ceperunt illi accusare dicentes: Hunc inuenimus subertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dari Caesari, & dicentem se Christum Regem esse. Nihil autem interest ad veritatem quo ordine ista retulerint, sicut nihil interest si alius aliquid tacet quod alius commemorat. ORI. Accusatus autem Iesus sicut tunc illis nihil respondit, sic nec & modo non fit enim eis verbum Dei, sicut aliquando fuerat ad Protras, sed neque dignum erat, vt Pilato interroganti responderet, q non habebat permanens, & firmum de Christo iudicium, sed ad contraria trahebatur. vnde sequitur: Tu dicit ei Pilatus: Non audis quanta aduer. te dicunt testimonia? H I E R. Gentilis quidem est qui condemnat Iesum, sed causam refert in populum Iudaeorum. CHR Y. in Ho. Ideo autem hoc dicebat, quia volebat eum liberare: dum se excusando responderet. Sequitur. Et non respon. ei ad vl. verbum ita vt mira. Praefes vehementer: Quia

Li. 3. c. 7. i. f.

Tract. 35.

Homil. 87.

Lib. 3. ca. 8.